

Малажал дээрэ шэнэ амжалтануудыг туйла!

"КИМ" колхозной хониной фермэ

Агуу гэгээний Октябрына Социалистическэ революцины 25 жилийн ой гүйсэбэн тулх элдэб хэмдэл, нүүр Сталын болло: «Манай колхозууд ба совхозууд улд зон ба Улаан Армида элээ гоолой зүйлүүдээр, манай ажайлэдбарне түүхэй элдэбүүдээр үнэн сэхээр ба нарин хайнаар хангажа байна!» гэжэ хэлэ хэн.

Имжэ агуу гэгээний өдөр дээрэ сэгнэлтэ үгэбэниэ харюулын тулада манай ОТО-ын хонинод болбол энээнхээ тошо бүри хайнаар хүдэлмэрлэхэ, фронт ба гүрэндөө, улам ехэ маха, ноого, брынэ гэхэ нэгэн үгэжэ байхар оролдолог гаргабан байха юм.

1943 оло манай хониной товариш фермэ 1.367 хурьга эшгэгдэе абажа, тэдэниэ хортологүй хайнаар түлжүүлэн байна. Энэ 1943 онои хүсэр бөрлэхэ гүрэнэй түсэб манай фермэдэ 3.100 толгой байхар тогтоогдоо, тини хони ямаага бүрэн бүтэн харуулажа байһанайнай ба мүн тэршэлэн хурьга эшгэгдэнэй гарзагуйгээр тэжээгдэжэ байһанайнай ашаар мүнөө үедэ ОТО дээрэ 3.850 толгой хони ямаатай байһан байна. Тинимэ болхоороо түсэбнөө галуур 750 толгой хони би байна гэшэ.

хайнаар ондо оруулһан ба тобир тарган байдлаһанайнгаа түлөө СССР-эй Наркомземһээ магтаалдай грамота абанан байха юм. Энэ ехэ ба хүндэтэ шагнал болбол манай ОТО-эй хүдэлмэрлэгшэдэй урма зоригыень бэлэрүүлба.

Мүнөө Бурят-Монгол АССР-эй 20 жилийн ой түүхэтэ хайндэрлэгдэ бэлэхэжэ байхадаа, манай хоншоод болбол доро заагланан улаганууды бэс дээрэ даажэ абана гэдэл:

1. Фермэ дээрэ байһан 100 эхэ хонин бүрһөө 110-һаа доошо бэше хурьга эшгэгдэе абах.
2. Томо хонин бүрһөө 1 кило 800 граммһаа доошо бэше ноого хайшаажа абах.
3. Республикынгаа хайндэрлэгэ—июлийн 6 хүртэр 1.412 килограмм брынэ гүрэндэ тушааха түсэбөө дүүргэхэнээ гадна, түсэбнөө галуур 500 килограмм хониной бү тушааха.
4. ОТО-эй хүдэлмэрлэгшэдэй хүсөөр 300 гектар сибшалан уналха, тэрээнһээ 200 гектарынь июлийн 1 хүртэр дахар уналха бодоно.
5. ОТО-ын хоншоодой хүсөөр 3 километр ута канава шэнээр малгажа, сибшалангай ба таряанай газарые уналха.

Бидэнэр хадаа өөһэдэньгөө даажэ абанан улаганууды нэрэтэй түрээтэйгээр дүүргэхын тулада, хүсэ шадалаа зангидан гаргахабын. Манай хоншоод эршэтэй шангаар хүдэлмэрлэжэ байһан хадаа бидэнэр хэлэһэн үгэдөө хурьга бэздэб гэжэ сохон нийлгэлэнэ.

Манай фермын эрхим хоншоод Пыренцу Чимитова, Дашиниа Будасава, Цыренцу Базарова гэгшэд гүрэндэ

брынээ тушаахын тулада хүн бүхэн 150 толгой хони ямаадые хаажэ байла. Мүнөө үедэ манайн гүрэндөө 937 литр хониной бү тушаагаа, (түсэбнай 1.412 литр юм).

Мүнөө үедэ бизнээр хони ямаадаһаа ноого хайшааха хүдэлмэриэ тулгай ябуулжа байнаби. Тини Бурят-Монгол республикынгаа 20 жилийн хайндэрлэгын гүрэндэ ноого брынээ тушааха түсэбтэ даалгабарла хүсэ дүүргэжэ ба үүдүүлэн дүүргэжэ угаглын тулада хүсэ шадалаа заашы ганангай хүдэлмэрлэхэди. Мүн тэршэлэн, зунай сагта хони ямаагаа һайн бэлшээр ба уналгуураар хангажа, таргалуула тухай бага бэше оролдолог гаргаха ёһотойби.

БМАССР-эй 20 жилийн түүхэтэ ойньдэ али бүхэ үчэстүүгүд дээрэ амжаалта туйлажа угаглын тулада социалистическэ мурсынэниэ үргэнээр дэлгэрүүлхэе урьалһан БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй Обкомой хандан бэштгэ харюу болгожо, манай «КИМ» колхозной хониной фермын хүдэлмэрлэгшэдэй абанан улагануудынь нимэ байна гэшэ.

Немецко-фашистскэ булмтаргашадые түргэнээр дууһан даража, советскэ газар дайдаа сулэлхэ харгэтэн героическэ Улаан Армидад шадалаа хаа ехэ туһаламжа үзүүлэ гэдэн нэгэн хүсэлтэй байһан хадаа бизнээр социалистическэ улаганууд дүүргэхын түлөө хүни-үдэр илгэдгүй хөөр-гүрбан дахар эршэтэйгээр ажалахабын.

Ж. Сандаков — Бичурин аймагай Загайн домоной «КИМ» колхозной ОТО-е гашта.

Редакцияда бэшгэ

Урадхуулхын орондо удааруулна

Нобшорогшод ба нойртоо дарагдагшадые сэргэй үеын сэдэн хуулар нэргээхэ

Верховно Главнокомандагшга Советскэ Союсай Маршал нүүр Сталиной Майн 1-эй приказ болбол бүхэ советскэ оройной, тэрэнэй баатар Улаан Армины, бата бахи тыгынэй дайшгы программа болонго. Энэ программы бэлчүүлэн манай советскэ арад айдэбтар дагуу шанга тэмэл хэлэ зэргэтэй. Илалта өөрөө эрэлтэй, Энэниэ нимгэлтэ эрэлтэ зоригтэ дайшгалы хэрэгүүдээр туйлажа байнаби.

Овохой молоралхуула конторын (начальнигынь нүүр Морозов, парторг нүүр Баблина) дэргэдэхэ партганизацэ болбол нүүр Сталиной программы партиязыкомсомольскэ суглаан дээрэ эвбишэн хэлэхэ агуура, хэлэ хэдэн дагуу дунда зүйлнүүдэ элига гаргалдаг байха юм.

Мүнөө хэлэ Овохой молоралхуула контора хэдэн зуун мянган кубометр молор урадхуулхэ ёһотой.

Гүрэндөө сэг болзор соонь һайн шартай молор үгэхэ ядала Улаан Арминынга дайшгалы хүсэнь бүхэжүүлһэн хэрэг гэшэ.

Молон болбол тэмэр, нефть, шулуу нүүрһэн гэхэ мэтэтэй алдыар сэтгэгдэг ба самолёт байгууллага, хүсэтэй тэйрлэг зүйлнүүдэ болбоорууахын болоод тэмэр замуныа хэргээн бэлдөөг

хын тулада ашаглагдаг юм. Имжэбөө, молоралхуулаг элти зургаануудай зэрэгтэ—убогай сани бэлдэхэнь модо сэг болзор соонь хэрэглэгдэхэ берзартан хүргэхэ зэргэтэй. Энэниэ бидэниэ эхэ орон ба фронтонай эриэ.

Тус конторын хүтэбэрлэгшэд нүүдэ Морозов ба технорук Барановский гэгшэд энэниэ хуаан ойндоо хүсэд уруулагуви ба гүрэнэй онсо шухала хэрэгтэ хамаатгүйгээр ханджа байна.

Мүнөө манай эндохэй зарим горьхо нүүдэр молоралхуула үнэ эхилэн хай Дурсагалша конторо өөрынгөө таванша 110 мянган кубометр молор урадхуулхэ эхшгэг түсэбтэй байһаад, хэрэглэгшэй юмэвнүүдэ эртэһинэ бэлдэхэ ёһотой гэжэ багалдаг байһа.

Тэд харааһан болзоороо 10 хоног хойно, майн 15-да тусхайта ажалаа эхилбэшэ, дагуу дунда зүйлнүүдэнь тоолоогшэй олоно. Модо тэжэ аргат бэлдөөг бусад олоно шухала хэрэгтэй зүйлнүүдэнь хүсэл бэлэн болоодой байба. Зэдэгшэнь тооложо захадан гарахаар бэше. Тэд нүүдэ Морозов ба Барановский гэгшэд мүнөө болзор юу хэжэ боложо байгаа юм гэжэ асуулаана. Хоронд хөөрлэгдөө гэд, хэрэг ажалы хийжэ байлха гэжэ эхэ хөөрой зан-

Немецкэ самолетууд Ленинг шадархи хуурин газарнууд довтолбо

Майн 30-эй үдэр немецкэ авиацион самолетууд Ленинград шадар байһан хуурын газарнууд довтолго хэлэ гэдэн бэлэһэн гэдэ. Эдэ хуурын газарнуудта ордэ замуу хээрэ манай истребительскэ дайсанай самолетууды утгажа, тэж эхлэнкэ тарсан сохшон байгаа. Гэ тэдэн самолетууд сүмжэрэн ордэ абажа ябаһан бомбонууды зүтгэвч хэдэнь, объективүүдэ газара тэж угааба. Батай ехэ һүндэл болзоо үсөөһэн хүнүүд алагданан ба шархууһан байна. Агаарта болбоһон байдэгшэ 25 немецкэ самолёт унагаагч Тэрэһинэе гадна, зөнтгэ эрхитлэр бүүлгалар дайсанай 6 самолёт хэлэжэ. Тинимэ болгоолооро, ювн хэд 31 немецкэ самолёт унагаагтаба, дайшгийн гэдэлтэ—3 самолёт.

Гүрэнэй литературной фонд фонил эмхидхэгдэхэнь

Фашистүүдэй һандарглан библиотекынууды нэргэн бэлдэхэнэ зорюулан хуурын литературной фондин байһан Улан-Удын Центральна библиотекын дэргэдэ эмхидхэгдэхэнь.

Прибайкальскэ аймагай библиотекэнүүдэ—400 ном

Прибайкальскэ аймагай библиотекэнүүдэ зорюулан ГИИЭИ ба Педагогическэ библиотекэнүүд уранһанайн литературны 400 ном үгэхэ болобо.

Хүдөө-ажахын хүдэлмэринүүд ябахэ тушаа бэлдхэл

Хүдөө-ажахын хүдэлмэрлэ ябуурагшаанай болбол районууд гаргаха байһан һурагалдай нелдэ элбэн болобо. Колхозуудта болбо жеско-нинини хүдэлмэри абуулха, ажай бурхилхэнь ба социалистическэ мурсын эмхидхэхэ тухай асуудалнууд тус тус тэр дээрэ зүбшэн хэлсэгдэн байна.

Научна ба политическэ темэнүүд дээр уншагданан лекцинууд

Улан-Удэ городто энэ оной январь 1-һэй майн 15 хүртэр 101 научна лекци уншагдаа.

Энэ хэл соо Мухаршбэрабай аймагскэ хуурай хабалагтагшар политическэ тэмээр 33 лекци уншагдаба. Лекторнуудэй зорюулагдан 4 научна семинар хэлэһэн байна.

Композитор Аюшевэй симфония зүбшэн хэлсэлгэ болобо

Баяхан, бурят-монгол залуу композитор Аюшевэй 1-дэй симфонии зүбшэн хэлсэлгэ болобо. Энэ байсанан лэжэ, турын ба хужмэни хүдэлмэри болбол залуу композиторай ургалһан олоно таллажа, тус симфонии һа дээрэ тоолоһон байна.

Балданогэй пьесэ эрхимдэ тоологдобо

Баяхан Бурят-Монголой Гурин Лениной орденго хужмэ-драмын театр зорюулан зөбхондоһон пьесэнүүд конкурснын жюри заседани болобо. Жюри заседани болбол конкурса табилгай пьесэнүүдэй дунда РСФСР-эй искуствуудай габягтаа ажал абуулгата орден драматург нүүр Намжил Балдангой «Бажэ Варас баатар» гэжэ пьесэ эрхимдэ тоолоһон байна.

Хурагшад колхозуудта гараба

Уржэдэр Унэгэтайн дунда хургууд (Занграй) 70 хурагшад 4 бригада болбо колхозууданга хабарай полювой хурмарид туһалхаар гаража, харталха ошонин тарила хэжэ захалха.

Харюулагта редактор Ц. ГАЛСАНЫ

Эдир харгашад Гүрэнэй театрта Мүнөөдэр В. Гусевой „Москвада хабар“

гэжэ спектакль. 4 үзэгдэлтэй 7 картинагай лирическа комеди.

Улашын 8 час 30 минутта эхлэхэ. Кассаны үлэрэй 2 часнаа нэгдэхэ.

Мүнөөдэр кинотеатруудта „ПРОГРЕСС“

Актриса ЭРДЭМ БАГША Сеансуудын 4, 6, 8, 10 часна. Кассаны—2 часна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (суух зарһаа) СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1943 оной майн 18-ай Указар «Ажалдай баатаршалын түлөө» медалаар шагнагданан Улаан-Удын городскэй телефонно станциын телефонистка В. Г. Петрукова ба мүн тэрэ Указар «Хундэлэлэй тэмдэг» орденго шагнагданан Улаан-Удын Центральна телеграфай техник-практан А. И. Малых.

Партийна ажабайдал Газетын витринэ тоодоггүй зандаа

ВКП(б)-гэй Обкомой проприетарны членүүд Мухаршбэрабай аймагай арбаад артыгнүүдээр ябад нэгэньшэ газарта газетын витринэ харбагшэй. «Присыны партизан», Ворошиловай нэрэмжэтэ «Путь Октября», «Полюс» ба 17-го хон партсөөдны нэрэмжэтэ колхозуудай дэргэдэхэ партийна организационуудай хүтэбэрлэгшэд болбол ард нийтын дунда агитационно ойлгуулажэ жынжалхы үргэнхэй жаруулаха хэрэгтэ газетын витринэвүүдэ тов хүсэтэ эбсэг болгон ашаглаха тухай партийн Центральна Комитетэй заагарне тоолотгүй байһанын бурюушагданаа байгшэй. Хатуугаар хэлбэгдэхэ ёһотой.

Партийн харюулагшын мэдэргэнь гэдэһэн энэ үгэвүүд элдэб шалгал урдаа бариад зантай. Жопедагогичэ, зарим колхозуудай хүтэбэрлэгшэд болбол «моёной дархангүй ушарһаа доска хоор шадангай» гэжэ үбэгшгээр талбарилдаг. Харин тэрэһинэ доска эмхидхэжэ шададаггүй шалгалган өөһын энэ өдөгшүй элир байһыне тэршэлжэ үгэбэ бэше аа?

Эгээр ёһонирдог байба. Дээрэ дурсагдаһан колхозуудта республикында ба аймагай газетынүүдэ агадгшгүйгээр арбаад ябадлыг үргэлжэ тавалдадаг. Эдэ артыгнүүдэй насагай хүтэбэрлэгшэд газетын туйлаамжаар хэлэгдэбэн терминүүдэй ба бусад шухала хэмжэ-ябуулануудай удхынь үргэн ашигтэ ойлгосотой тодоор талбарилжа үгэхын орондо, харин тамхи татажа үргэлжэ хэйдэг байха юм. Харшбэрабай колхозуудай зарим гүвэрлэгшэд газетын нийшагданы хараагүй байһынь бидээр элчирүүдэг.

Өсөөг орооно замгаалтын дайн сэргэй шингэхэ үеэ ард нийтын дунда агитационно-ойлгуулажын хүдэлмэриэ үндэр хэмжээдэ табила тухай партийна дээрэ организацин заагарне хавгайруулжа, газетын витринэ тоохогүй эрхэ элдэб хэн олгооб гэжэ эрд хурсаар асуудана.

ВКП(б)-эй Мухаршбэрабай аймом болбо партийна агитацион харюулагшгүтгээр ханджа байһан парторганизационуудай секретарнууд ба колхозуудай хүтэбэрлэгшэдтэ хатуу хэмжээ абалд үнэн хурса агитаци үргэнээр эмхидхэһэн тухайнэ баяан сагта партийн обкомдо мэдэсэхэ ёһотой.

Г. Исаяв.

Ажалшадые алдартэ арадай түчхэтэй танилсуула

Бурят-Монгол республикынь 20 жилийн ой удам бүри ойртожо байна. Түчхэтэ энэ үдэрне түгэдэр ехэ туһалагшар утгага гэжэ шаа, ажалшад нийтэлэ алдартэ бурят-монгол арадай түчхэе танилсуулга үгэхэ хэрэгтэй.

Республикында газетынүүдтэ томоологдохон нүүр Шугуушинай «Бурят-монгол арадай эрте урданга дохионий баатарлар түчхэ», нүүр Халтаевай «БМАССР-эй байгуулагданан тухай», нүүр Залкиндын «Бурят-монгол ба ород ардуудай доорлоонид агуу гэгээ хон барисаа» гэдэн лекцинууд БМАССР-эй

20 жилийн ойго зорюулагдаба. Агитатор нүүд ба пропагандастүүд болбол энэ материалнууды хэрэглэхотэй хамта алдартэ арадай урданай ба мүнөөнэй байдал болгоо шүбаша мяхаша дайсанай хэлэ байгаа дайн сэргэ тухай ёһонирхолтой хөөрлөгшүүдэ эмхидхэхэ үүргэтэй.

Тэрэһинэ гадна энээндо зорюулагдан Бурят-Монгол гүрэнэй дэлбэлэй гаргалһан амуудыне мүн ба бурят-монгол арадай алдартэ түчхэе амалшан нийтэлэ ойлгуулаха хэрэгтэ ашаглаха шухала.

Коммунист нэрээ харюулан...

Өсөөг орооно замгаалтын дайнай хатуу шөрүүн сагта бүтэлхэ илалта болбошевистскэ партиин член байха гэжэ шэнь айдэбтар эрүүн хүндэтэ, хуби заналгай зэрэг мүн. Тинимэ нагтын нэрэ элүүжэ, манай хүнүүд арылтажа нохсүүдэ алажэ хондоо амжалтагаа эрбид халаг байна.

МАНАЙ СОЮЗНИГУУД ДАЙСАНАА ХЯА БОМБОДОНО

Александридэ байгаа французскэ эскадра союзнигуудтай нэгэдэбэ

ЛОНДОН, майн 31, (ТАСС). Рейтер агентствын дамжууланай ёһоор, Александридэ байһан французскэ эскадра союзнигуудтай нэгэдэһэн тухай Лондондо сонсохгодобо. Генерал Жиротой хэлсэ хэлдэһэней һүндэл нэгэдэн байна.

Бельгискэ колонияльна сэрегүүд Каирта эрэбэ

КАИР, майн 30, (ТАСС-эй спецкорр). Каирскэ газетэнүүдэй мэдэсгөнэней ёһоор, майн 2-доги хахад шара соо бельгискэ колонияльна моторизованно сэрегүүд полковник Хаас гэгшэ түрүктэй эрэбэн байна.

Генерал де Голль Алжирта эрэбэ

ЛОНДОН, майн 30, (ТАСС). Генерал де Голль мүнөөдэр түлөөгүүр алжирскэ аэропорт дээрэ булжа, тэрэниэ генерал Жиро утгалһан байна гэжэ Рейтер агентствэ дамжуула.

Атуу арал дээрэ японскэ сэрегүүд үгы хэгдээ

ЛОНДОН, майн 30, (ТАСС). Рейтер агентствын дамжууланай ёһоор, Атуу арал дээрэ бий байһан (Алеутскэ аралнууд) японскэ сэрегүүд үгы хэгдэбэ гэжэ Вашингтондо хуулита ёһоор сонсохгодо.

Союзни-уудай авиацион Неаполь, Пантеллерни ба Сардинида довтолбо

ЛОНДОН, майн 31, (ТАСС). Хойто Африкада байгаа союзна сэрегүүдэй штабэй мэдэсгөнэнь хадаа эцэглэгшэ утаа олон самолетууд Неапольне атаковалба. Майн 29-эй һүни Пантеллерни бомбологдоо ороо.

Усгэдэлэр Сардиня ба Пантеллерни мүн э довтолгоо хэгдэһэн байгаа.

Англо-германскэ агаарай байлдаан

ЛОНДОН, майн 31, (ТАСС). Английска авиацион министрствын мэдэсгөнэнь хадаа, майн 30-да хэдэн үдэрэй хойто гур даясанай самолетууд Англиин баруун-урта эрье шадар байһан нэгэ пунктада бомбонууды хаяба. Тэндэ алагдаһан ба шархатһан хүнүүд бий, бага ээргэ гаржа гай ушаруулагдаба.

Гадаадын һонинууд

Герман хулар баягалтын хүдэлмэриде элбэгдэхэ ёһотой байһан аад, тэрэ дэбэн адалынь 70.000 хон голландийн деревниһүүдтэ бэсэ ньюжа ябаад.

Майн 26-эй ба 27-ой һүни Орхус гэгэ гэдэхэ городто 4 дахин айдэбтар ехэ тэйрэлэгшүүд болоо. «Орхус Митро Кошани» гэгэ заводой инструментайна цехтэ, немецкэ автомашинануудай байһан нэгэ гаража ба шэжэй завод дээрэ айдэбтар ехэ һүндэл һандаргалууд болоо.

Байхэ (Бразили) США-гэй халхын сэрегэй база хуулита ёһоор нэгдэбэ.

1942 оондо Либертидэ 19 мизлон фунт латчек хэгдэжэ гаргалдаһан байна.

Майн 25-эй үдэр США-дэ «Либерти» гэгэ гүхэтэй мангалхын сузда бүтэглэжэ ашаглагдаа үгтөө. Мүнөө үеде США-дэ үдэртөө 5 ондоо паролх бүтээн гаргана.

Осинд вержавануудта сэрегүү дайн байлаалга Мексикын оролдохонхоо хойно нэгэ жал болоһоной байнтарлэгэ Мексиктэ болобо. Мексико городто сэрегэй парад болобо. (ТАСС).

США-гэй сэрегэй информацияны бюрегой директор Дэвис гэгшэ радиогоор үгэ хэлэхэдэ, дайсанай улан доогуур ябадаг онгоһонуудтай тэмсэл хэжэ ябадаг, нилээд байжарга гэжэ хэлүүвэбэ.

Алжирта ошондо де Голль генерал Жиротой майн 31-эй үтлөөгүүр хөөрөлтэ элбэжэ, тэнис генерал Катру гэгшэ байлсан.

Союзнигуудай авиацион довтолгонууд

ЛОНДОН, майн 31, (ТАСС). Майн 30-эй американскэ хувдэ бомбардировщицуудай эхшгэг союзниени Фолжедэ (Итали) байгаа аэродромдо довтолгоо хэдэн байна. Тэндэ хэдэн олон самолетууд үгы хэгдэһэн, ба нефть тадагалга газар гаргалдаһан байха юм. Мүн т.

Номгон далай дээрэхи байлдаан

ЛОНДОН, майн 31, (ТАСС). Номгон далайн баруун-урта эцгэтэ байгаа союзнигуудай нэгэдэл комэндантагийн штаб болбол хувдэ бомбардировщицуудтай Уайвейкын оршондо (Шэнэ Гвинея) Шэнэ Британия арал дээрэ, Глоустер ба Гасмат хошуундай оршондо байһан японскэ аэродромуудта довтолгоо хэдэн байна гэжэ мэдэсгэнэ. Глоустер тээгэ хоншоунда 21 японскэ бомбардировщи гэмтэгдэб. Тагнуул хэгэ самолетуудай эрвэ зүбшэн ябаһан японскэ баржаниүүд дээрэ бомбонууды хаяһан ба буу-